

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerațiunii, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată citi.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1884, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârzi cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Semne bune.

Amare zile am ajuns, și după cum se croește lucrurile, pareni-se tot mai amare vor fi ele. De pretutindenea numai necazuri, și ear necazuri ne sosesc.

Amarul nostru crește vedînd că diarele noastre se ocupă cu teorii copilăresci, și oameni cu minte, Dumneșeu scie din ce motive, și spre ce scop, scriu lucruri, cari stau în contradicție cu întreaga viața noastră națională, și restoarnă dișele proprii de mai acum anii.

Întreagă viața noastră țiaristică e redusă la cearta între noi, grație unor oameni unici în felul lor. În asemenea împregiurări ne atinge de tot plăcut articolul dela locul prim din țiarul „Viitoriul“ numărul 82, pre care-l reproducem în estens.

Eată ce dice „Viitoriul“:

Omul e însuși faurul sorții sale, încât nu-l sdruncesc evenimente elementari; cu cât e mai moral și mai inteligent, se înțelege de sine, cu atât mai bine scie să se folosească de împregiurări și de puterile sale, spre a și crea o pusețiune onestă.

Precum stă adevărul acesta în privința individului, așa stă și în privința popoarelor.

Numai un popor cult și moral e în stare a se folosi pre deplin de puterile și drepturile sale (private sau publice) spre a și

elupta o stare multămitoare politică, socială ori materială.

Cu atare popor e mai ușor a secera victorii și pre terenul politic, până când din contră e espus surupărei, perđându-și puterile în lupte neegale, ori sfășindu-se el pre sine însuși.

Dacă privim înderăpt la puținele rezultate, ce le-a sciut secera pre terenul politic poporul român, și cercetăm deamăruntul nu numai împregiurările nefavoritoare, cu cari s'a luptat, ci și purtarea propriă a românilor, nu e greu a afla, unde e defectul cel mai mare.

El se află în slăbiciunea stărei morali și culturali, cu cari apoi veđi bine e legată și slăbiciunea stărei materială.

Nu voim noi prin aceasta a ne degrada, a ne huli pre noi înșine, — har Domnului — sîntem departe de aceea stare ticăloasă, în care vreau să ne așede unii scriitori streini de rău voitori, dar trebuie să o recunoașcem, de și cu durere, — trebuie să o concedăm ori-care inteligente nefanatisat, că nu sîntem nici de cât la aceea înălțime, la care ar trebui să stăm, pentru ca să putem suscepe cu succes lupta dictată de împregiurările în cari ne aflăm.

Pentru ca să putem însă începe vindecarea după cum trebuie, nu-i ertat să ascundem acest defect, din contră trebuie să-l cunoașcem, să-l studiam, și numai așa vom afla modul, cum să-l putem delătura cât mai curînd și sigur.

La aceasta operă trebuie concentrată activitatea întregii inteligențe române, și dacă va succeda a vindeca aceasta rană, atunci cu totul alte rezultate putem secera și pre terenul politic.

Până atunci înzadar ne muncim cu acțiunile noastre politice, cădem tot pre jos cu toate planurile noastre, și nu ne îndreptăm soartea întru nimica, dacă căduți ne punem a ne împroșca unul pre altul, nu ne ajutăm cu aceasta, ci ne facem cel mult de ris, cum fac de exemplu unele foi cu afurisenii și escumicării, ca și prin evul mediu, ce nu e decăt o dovadă de intoleranță și necultură; au cum face „Tribuna“ și „Luminătorul“ cu despotismul lor, când decretează stărpirea celor de altă părere până și în fi de fii, ca și pre timpurile barbarilor.

Pentru ca să asigurăm avîntul dorit în cultură și moralitate, trebuie mai nainte de toate să avem organe corespunđătoare; o preoțiime și învățătorime bine pregătită și materialmente bine situată.

Pentru ridicarea părței intelectuali a acestor organe s'a făcut mult, și cu bucurie trebuie să constatăm calificațiunea superioară a clerului tînăr, cum și a învățătorilor, însă materialmente cum sînt situați, ce vedem?

În parte mare salarie miserabile, și și acele în multe părți numai pe papir; în urma cărei-a bieții preoți și învățători tîngesc numai de pre o și pe alta, sînt siliți a se apuca și de alte ocupațiuni, pentru ca să poată trăi, prin cari se abat dela chie-mare și li se surupă toată vađa.

Mai că e raritate a vede un preot ori învățătoriu bine dotat, cât se poată trăi cinstit, să se repesinte amăsurat oficiului seu. Ear deregătoriele politice, spunînd adevărul, pre lângă toate ordinațiunile date din locurile mai înalte, nu-și dau nici o silință, a da preoților și învățătorilor spriginul necesariu, pentru că să-și poată încassa competențele lor, din contră nu e rar exemplul, că dirigătoriele politice însă-și conlucără din resputeri a surupe vađa preotului și învățătorului înaintea poporului, mai ales unde au ajuns în conflict pentru lupte politice.

De multe ori un cancelist nu schimbă cu starea unui preot ori învățătoriu, și totuși în cât e de mai mare însemnătate chie-marea acestora pentru popor, ba chiar pentru stat însuși.

Dar apoi inteligența noastră civilă ce a făcut pentru îmbunătățirea stărei preoților și învățătorilor?

Nici un rezultat mai însemnat nu se poate arăta afară de arondarea protopopiatelor și reducerea parochielor, — ci din contră în jurnalele noastre eminent naționale 'l vedem adese batjocorit clerul nostru în modul cel mai necruțătoriu, ear pre la anii 1864—1868 începuseră și inteligenții civili a propovădui ca o axioma politică a liberalismului, că trebuie emancipat cu totul poporul de sub cler, trebuie luate scoalele cu totul de sub influința confesională, trebuie făcute scoli comunale fără caracter confesional, ear în biserică trebuie minorisat clerul chiar și în trebile curat spirituali.

Cine nu-și aduce aminte de lupta marelui Andreiu cu Albinistii*) ba cu ocașiunea înființării gimnasiului din Brad chiar și cu inteligența Zarandeană.

Când s'a făcut statutul bisericeii gr. or. române numai cu mică maioritate a căduț propunerea Albinistilor ca și în senatul consistorial strîns bisericesc să fie aplicați civili, încă în maioritate. Ađi, veđi bine, s'ar primi numai cu un suris compătimitoriu atare propunere, întratata s'au chiarificat ideile, —

*) Diariul „Albina“.

Red.

FOIȚA.

Impresii neuitate.

(Urmare).

II. Dela Sibiu la Bêtrâna.

În dreapta drumului zărim satul românesc Magu. Locuitorii, conduși de un preot zelos și devotat intereselor poporului, ar putea ajunge la o stare materială și culturală bunișoară, și n'ar fi siliți să le fie rușine de scoala ce o au; pentru că poporul și aici ca și în alte părți, este bun și capabil, numai trebuie bine condus.

Oblu în drum zace satul românesc Săcel (Sătel Sătuleț) astfel numit de toate limbile lumii, până acuma chiar și de societățile de maghiarisare oficiale și neoficioase. Un curios sat. Una Transilvanie mică.

Până la spargerea „fundului regiu“ partea satului din dreapta drumului, care trece oblu prin sat, se ținea de comitatul Albei, eară cea din stînga de fundul regiu; eară locuitorii satului au fost și sînt și astăzi numai români și vr'o doi țigani indispensabili.

Zidiri, regale, păduri de ale domnilor și de ale fundului regiu, cari negreșit în timpuri bune au

fost ale sătenilor, astăzi săcelenii sînt siliți să le cumpere cu bani grei.

Săcelenii le și cumpără toate, căci sînt sirguincioși și vitali, și ar cumpăra și ar face și mai multe bune, dacă n'ar locui chiar în drumul țerii numai ca din când în când să se strezure și în ei câte un pic din certele, sfădile, supărările, năcazurile și neînțelegerile locuitorilor numeroși, cari călătoresc prin Săcel la comițatul, tribunalul, finanțul și inspectoratul de dare din Sibiu.

În stînga drumului pe o palmă de loc, la poala Carpaților fără seamăn se întinde un petec de raiu.

Satele românești Căcova, Sibiel, Vale, Galeș, Tilisca, Seliște, cu vro 15 mii români cu biserică și scoli frumoase și bine cercetate, se înșiră una lângă alta ca mărgelele în salba ținei carpatine, între cari mărgeaua cea mai brîlantă și cea mai prețioasă este Seliște cu preste 6000 locuitori, unică și singură în felul ei; străvechile „salașuri“ ale mărginenilor oieri, contopite în numele de astăzi.

Cu foarte puțin hotar și cu puține moșii români din aceste sate cu eschisivul comerțiu de oi, lână, piei și alți articli, cu mari osteneli și primeșdioase călătorii, prin cruțare și bună chiverniseală, mai ales Seliștenii, în timpurile lipsite de milioanele baionetelor, au ajuns la o stare înfloritoare.

În Seliște aflăm astăzi judecătoria reg., preotariat, casină, apotecă, prăvălii mari și mici, bancă

de păstrare și împrumuturi, pompieri voluntari, meserieși, tîrguri, scoală bună, biserică pompoasă; însă, din multe și mii de pricinii, nu mai aflăm oieritul cel de mai de mult.

Între astăzi și odinioară este puțină asemănare.

Multe au fost și multe au trecut și sau schimbat. Chiar și furcile ridicate de puternicii celor „șapte județe“ în fie care din aceste sate spre terorizarea și înfricoșarea muncitorilor mărgineni oieri, ridicate „spre recunoscerea domnirii usurpate“, împlântate spre răpirea moștenirii strămoșesci, încă au trecut, lăsînd după sine numai gemetul de astăzi și numirea locului pre care falfăie acele embleme ale culturii și libertății importate.

Numai una n'a trecut. Românul în frumșeta, românul în vitalitatea sa din această luminoasă pleiadă de sate, totuși nu s'a prăpădit.

Un corn de lume să umbli și nu vei afla atăția oameni frumoși la olaltă precum poți afla aici la adăpostul acestor munți.

Cutez a afirma că cu premiul cel mai mare englezesc, nu vei putea afla o singură ființă urită în Seliște.

O Duminecă la jocul fetelor din Seliște te transpune în mijlocul grațiilor din Olimpul elinilor.

La zidirea lumii ochiul blîndețelor și al iubirii vecinice pre acest petec de loc și a aruncat întăiu

pre atunci însă eram stigmatizați noi, cari nu aderăm la atari nebunii de reacționari.

Dar apoi lupta marelui Andrei pentru susținerea scoalelor populare confesionale și pentru crearea gimnaziilor confesionale cine nu va recunoaște ați că a fost de mare folos pentru noi, că l'a condus un duh profetic, când a dis, că el numai în sinul bisericii poate crede scoalele noastre scutite pe viitoriu.

Bine să fim înțeleși, nu bigoteria, nu aceea stare a poporului o dorim noi, în care el prostind cu totul, să joare numai în cuvintele preotului, fără aceea stare, că el să fie cu iubire și cu stimă deplină către propagatorii moralei și culturii, a virtuților și a iubirii de patrie și naționalitate, — ear preoții și învățătorii să se afe în aceea stare intelectuală și materială, cât să poată corespunde pre deplin acestei chemări.

Când vom ajunge aceasta stare, atunci n'avem de a ne teme naționalitatea, vină ori-ce persecuțiune; atunci poporul nostru și va scî drepturile sale politice și le va și valida; până atunci n'avem base sigure, ne svîrcolim ca și nesce neputincioși, încercăm câte toate lucruri mari, fără ca să prindem base solide, ne încăierăm și zolim înzadar, rămânând cu buzele umflate, până ce alții se satură cu fructele ostenelelor noastre.

Fără de îndreptarea stărei clerului nostru și a învățătorimei noastre, poporul nostru nu va putea prospera, nu se va pute valida.

Modalitățile îndreptării le vom discuta într'un articol separat mai de aproape.

Revista politică.

Diarele maghiare sunt în ținută mare. Vorbim în termin militar adoptat în România, și prin aceasta caracterisăm jurnalistică maghiară. Din incidentul aniversării de 100 de ani a revoluției din Ardeal, diarele maghiare fac „casus belli.” Și ele au năpăstuit asupra românilor, căci români au fost oamenii dela 1784, cari s'au resculat contra tirăniei, și ei au fost zdrobiți în roată.

Nervositatea diarelor maghiare de explicat se poate explica, de justificat însă nici vorbă nu poate să fie. Și nu poate fi vorba de justificare, căci istoria este istorie, și ori cât se va falsifica ea în birourile oficiale, pentru oamenii sciinței ea tot istorie rămâne.

Diarele din Cluș pretind a cunoaște istoria în felul lor. Așa o cunoaștem noi, și noi le credem pre cuvânt, numai cât cumcă ele eronată o cunosc, este faptă.

Noi ne-am exprimat deja. Se va putea interdice serbarea revoluției dela 1784, însă tocmai prin interdicere noi vom avea mai multă detorință a ne ținea strins de istoria nefalsificată, și o vom eternisa în inimile noastre, grigind totodată, ca biserica noastră să rămână biserică, și scoala scoală, ca astfel atențiunea guvernului să constate la noi corectitate și legalitate. Cu chipul acesta „Pesti Napló” „Kolozsvári Közlöny” et tutti quanti vor avea ocasiunea să mai poată atrage atențiunea guvernului asupra bisericii și scoalei românilor din Ardeal.

Vor afla aici „biserica ortodoxă românească,” și scoale confesionale ear cea „rusească” va rămânea tot numai în inferbentata fantasie a diarelor maghiare.

privirea, și aici a dis mai întâiu coastei „femeie și fi!”

Dați-mi numai ceriul și orangele dela Neapolea, și Neapolea e întrecută.

Pentru o privire din ochii cei mari și negri,*) pentru o zimbire de pe buzele subțiri și roșii ale unei vergure din Seliște, jertfesc toată China și dau pe deasupra toate inspectoratele și direcțiunile de dare din Ungaria și Turcia

Multe vor trece; însă aceasta semânță curată și nepângărită a coloniilor divului Traian se va prăpădi numai deodată cu munții, în cari s'a semănat, și nici atunci, pentru că-i semânță divină care-i vecinică.

Înc'o privire înc'o oftare din adencul inimei de pe dealul Seliștei, și am cârnit pe drumul cel nou tăiat în dealul de granit spre drumul Apoldului mare.

Perii Apoldului, groaza cărașurilor, mai ales eara, este un deal înalt și delungat, plântat cu sute de peri selbatici, din a căror fructe apolzenele gătesc oțetul.

În vârful acestui deal se află o piramidă de peatră, ridicată întru amintirea călătoriei, ce împăratul Francisc I a făcut pre aici spre mângăierea și încurajarea bieților locuitori plătitori de dare,

*) Unde rămân cei căprii, sau albastrii ca seninul? Se nu stărnim jalușie în frumoasele Săliștene! Red.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

Lupșa, 10/22 Iuliu, 1884. Rari sunt momentele, în cari se mai poate auzi ceva și de prin aceste locuri dăruite de natură cu o poziție foarte romantică ca mai toate locurile de pre valea Arieșului. Și oare care să fie cauza acestei tăceri? Lipsesce oare materialul de scris? Nu să întemplant s'au nu s'au întemplant vre un act mai momentos în aceasta comună carea numără vr-o cinci sate cu interese identice? Nu. Nice una nice alta. Alta e buba după disa românului. Fostau și în această comună destule momente însemnate, cari ar fi meritat să se dea publicității spre aprețiere și conformare sau desaprobare. Au lipsit însă oameni cu energie și resoluțiune, caractere firme cari s'au temut să combată relele arătându-le în toată golătatea lor și să aprobe faptele bune recomandându-le spre imitare. Au trecut însă timpurile acelea când se puneă vëlul uitărei preste ceea ce au făcut Stan s'au Bran și se trecea la ordinea țilei. Atunci se putea căci erau vremuri mai bune după cum țic bătării; nu te pomeniai ați cu un domn dela cutare for civil, mâne cu un jupân trimis din cutare loc ca să te belească pentru dare și altele câte le mai scie Ddeu. Ați dacă vrem să mai contăm la viață „să ne ridicăm sus inimile și mințile” și să priveghiam ce să face pentru noi sau în contra noastră.

Comuna noastră este recunoscută de o comună fruntașă din munții apuseni. Acest epitet i se dă chiar și decătră „Memoriul” conferenței naționale române din 1881 redactat de comitetul aceleia, care ne spune că odinioară era aici un „Cneziat românesc.” Chiar și noue orbiți de amorul propriu, — o slăbiciune omenească, — încă ne sună plăcut la urechie ori ce voce de natura celei de mai sus.

E întrebare acum, dacă noi ne și năsuim a-i păstra această bună reputățiune; dacă și în faptă lucrăm nu numai pentru conservarea, dar chiar și pentru potențarea ei cât numai se poate?

Responsul conform cu realitatea nu poate să fie decât negativ. Noi nu facem în adevăr ceea ce ar pretinde dela noi interesele generali, noi lucrăm prea puțin pentru căștigarea unui renume din ce în ce mai bun. Să ne recunoascem scăderile, căci numai recunoscându-le ne putem corege. Străbunii nostri s'au luptat mult până ce ne-au pus în mână veniturile cari, deși modeste, totuși de ajuns pentru trebuințele noastre. Ei și-au vëndut vaca și oaia ca să ne asigure noue o viețuire mai bună, ca să nu ne apese sarcinile țilii. Ei neau lăsat o prețioasă moștenire, carea cântăresce mult dar, ce folos că nu scim să o folosim după cum să cuvine. În urma silințelor acelora avem noi ați în totalitate un venit de aproape 3000 fl. Deși puțini acestia, însă prin o economisare bună totuși ne-am pute alege cu ceva.

Trebuie să înaintăm și noi în lume și să învățăm dela alții ce vedem că e bun, să introducem și la noi. Cât de folositoare ar fi înființarea unei case de păstrare comunală. Să nu dăcem mai mult dar cel puțin 2—300 fl. s'ar pute pune de o parte. Acestia dați pre interese puține, la cei lipsiți ar cresce, și cu timpul am ajunge la un capital din care am pute ajuta în cas de nevoie pre cei scăpați ba am pute să-i întrebuițăm și spre alte scopuri folositoare. Atunci cea ce ar da cineva ar

după mulțimea bătăliilor săngeroase, avute cu Napoleon Bunăparte cel mare.

Dela acest monument ochiul călătorului vede departe la vale preste dealuri, văi, câmpii, sate și orașe până în munții Secărebului.

Jos între păduri și vii ca într'o moldă, lăsând satul Aciliu într'o groapă în dreapta drumului, se întide de alungul drumului de țeară, comuna Apoldului mare, odinioară sat săsesc, astăzi locuit de germâni Landleri și numeroși români, cari din an în an se sporesc după puțință.

Prin oltoirea acestor Landleri mai bine de o sută de ani în comunele Turnișor, Cristian și Apoldul mare, elementul german a dobândit un nou termen de existență, pentru că elementul genuin săsesc s'a topit aproape de tot și în aceste comune.

Locuințele și zidirile sârguincioșilor agricultori germani sunt frumoase, spațioase și ridicate din material solid; cele ale românilor din mii de pricine prea bine cunoscute, nu pot emula înca cu ale favoriților lor conclocuitori.

Scoala și biserica cu turn maiestos ale luteranilor, precum și scoala română sunt fala comunei și, să pricepe, s'au zidit în timpurile afurisitului guvern din Viena, în era autonomiei transilvane reînviată, când puteai din averea ta și din sudoarea ta să-ți ridici institute de progresare, și să-ți cultivi neconturbat și neimpedecat limba și național-

sci că dă pentru binele seu de unde eară el se va folosi. În modul acesta ar scăpa mulți de teribilele de „camete” ce le trag unii de pre spatelul lor, răpindu-le în cele din urmă chiar și casa și lăsându-i calici în mijlocul drumului.

Poate că și venitul acestora ar decresce dar nici o daună, căci stupul e plin deja și mult va trece până se va goli, atară dacă nu va da o mână rea preste miere, carea de lacomă ce va fi se va infunda până în cot și mai sus, și astfel băgându-o adeseori va trebui să se gate după țicala „de unde iai și nu mai pui în urmă se golesce.” Alt-cum aceasta e treaba lor, facă ce vor vrea numai să vedem poporul nostru înaintat și în privința materială și intelectuală și chiar și morală. Mai bine ne va fi când deși unul va căpăta puțin, dar ceialaltii se vor ridica și toți vor fi cu stare bună. Aceasta ar fi o înbunătățire foarte recomandabilă.

După cât vedem aceasta privesce mai mult înbunătățirea stărei materiale. Să vedem acum cam ce s'ar pute face pentru înaintarea noastră în direcțiunea cultivării intelectuale.

O necesitate imperativă reclamă pe acest scop, ca scoalele noastre să fie la înălțimea lor, proveđute cu învățatori calificați cu zel și diligența recerută, cari să se intereseze de chemarea lor să nu-o privească pe aceasta numai ca o paradă. În punctul acesta trebuie să fim foarte rigoroși, să lăsăm la o parte rudenitatea, pretenția, ci mai bine să căutăm a face bine acelora întralt mod, căci în mâna unui învățătoriu sunt încredințate mlădițele tinere ale poporului nostru.

El este acela, care are să crească generațiuni întregi, deci să recere să fie bun magistrul.

Odată puși pe cale în modul acesta apoi am putea face un pas și mai departe. Avem deja în comuna noastră centrală un edificiu destul de mare și corespunzătoriu cerințelor noastre.

Scoala aceasta am putea să o ridicăm la o scoală cu 4 clase și să-o susținem toate comunele, care formează la olaltă comuna Lupșa. Pe sama acesteia s'ar putea dărui arândile țîrgului și vre-una din morile comunei.

Nu ne putem închipui ce foloase ar aduce astfel de scoală comunei noastre.

Poate că unor pesimisti li s'ar părea aceste idei ca tot atâtea visuri, cari nice-odată nu se vor realiza.

Eu le țic că să se lase numai de comoditatea și interesarea proprie și să lucre, căci ați se cere voință și apoi puțința urmează.

Cu lasăm să te las, nu vom merge departe deci activitate și muncă și apoi în adevăr că comuna noastră va fi o comună fruntașă căci are de unde să fie.

Am amintit cu astă ocasiune numai despre unele și altele, pre cari le-am cređut că ar fi recomandabile.

Am tăcut și sum decis să tac despre multe rele, cari scrise, poate că ar roși nasul celor la cari s'ar referi.

Nimeni însă să nu fie susceptibil și să se privească aceste numai ca nesce dorințe, cari încă de mulți ani înăbușiau inima așteptând numai timpul oportun să le dau publicității. Acum le supun celor competenți spre judecare și doresc ca dacă le vor afla practicabile să cerce ale și realiza; atunci voi putea să me bucur mai mult ca ori când. Doresc totodată ca puținii nostri cărturari să se aboneze

tatea ta; în timpul când statul nu poțea dela cetățeni alt ceva, decât ca fie-care să înainteze în puterea sa spirituală și materială, pentru ca atât mai tare să fie baza morală a statului însuși.

Mai ales noi românii am căștigat sub absolutism puținul, cu care astăzi, durere, suntem siliți a ne apăra din paș în paș individualitatea chiar, în contra constituționalismului și liberalismului.

Cu laudă și recomandare, mai ales românilor, trebuie aici se amintesc și de banca de păstrare și împrumuturi și a reuniunii de consum, înființate de mulți ani de plugarii din Apold, la care bancă astăzi mulți sasi din vecini sunt afiliați.

Această bancă populară, rënduită după puterile și împregiurările agriculturilor, s'a început cu puținți cruceri, ceea ce se vede din statutele ei, și astăzi înverte la an mai multe mii de florini și are zidirea sa proprie.

Astăzi nu găsesci apolđan în mânilor vampirilor cametari, nici debitori la alte bănci, și nu-l affi în perplesitate când se încep și se grămădesc lucrurile în câmp, sau când vrea să încheie vr'o cumpărare mai însemnată.

Puterile unite împreunate cu lucrare și cruțare, a produs și va produce totdeauna numai înaintare și întărire.

(Va urma.)

pe la jurnale mai mult ca până acuma. Servească-le de model unul din conlocuitorii lor.

„Dixi et salvavi animam meam.“ *Juvenis.*

„Amicus Plato, amicus Socrates, magis amica veritas.“

Drept aceea lăpădând minciuna, grăiți adevărul, fie-care cu deaproapele lui; căci sîntem unul altuia mădulări. *Efesenii 4. 25.*

Eară adevărul în veac va rămănea.

Sir. 40. 14.

Bacifalu (Săcele), 9/21 Iuliu, 1884. Domnule Redactor! Venindu-mi la cunoștință acum mai în urmă o corespondență din Săcele publicată în „Gazeta Transilvaniei“ Nrul 109, fără a-și pune autorul numele, în care corespondența se face amintire și de comuna Bacifalu, respective de, te rog, dle Redactor, a-mi da voia, ca prin diarul nostru „Telegraful Român“ să reflectez la acea corespondență, și să întreb pe dl corespondent, de ce nu și-a pus numele la corespondență, dacă e sincer în espunerea obiectului?

În acea corespondență se descrie decurgerea esamenelor dela scoalele noastre din Săcele. Dnul protopresbiter tractual Iosif Barac, fiind împedat de un morb greu a participa la esamene, a dispus prin un cerculariu, ca parochii în calitate de directori locali să țină esamenele publice cu elevii dela scoalele parochiale, și în urmă să raporteze oficios despre acestea. Oficiul parochial din Bacifalu a drmat acestea. În 10 Iunie a publicat în biserică poporului, că în 17 Iunie v. adevă în și de Duminecă se va ținea examen cu elevii dela scoala noastră parochială, invitând pre părinții copiilor, precum și pre toți binevoitorii scoalei noastre, a lua parte la examen. Esamenul s'a ținut în aceeași sub presiul parochial local în prezența comitetului parochial și a poporului interesat de scoală. Resultatul las să-l judece autoritatea scolară, — atâta amintesc acum, că comitetul parochial și poporul au fost satisfăcuți.

Nu me pot mira, cum acel corespondent, ca delegat al conferenței învățatoresci, vine și aruncă cu tină asupra scoalei din Bacifalu și a învățământului, void a o nimici în progresarea ei.

Dle! Sînt date positive despre viața progresivă a scoalei din Bacifalu, cercetează protocoalele ei scolare în care sînt însemnate de inspectorul districtual de scoale progresele ei, precum și protocoalele sinoadelor protopresbiterale, în care în tot anul se face amintire de progresul cel laudabil al scoalei din Bacifalu.

Martori-mi sînt deputații sinodului protopresbiteral, precum și dta dle delegat al conferenței, imi poți fi martor, căci esci membru al sinodului protopresbiteral, asemenea consoții dtale, cari a-ți compus aceea corespondență, apoi sciu toți kolegei mei de progresul scoalei din Bacifalu, și totuși veniți dvoastră și me calumiați pe mine, și ve bateți joc de edificiul scoalei. Dle delegat! Scii bine că la intrarea mea în oficiul scolar de aici n'am aflat nici protocoale scolare, nici archiv, nici fond scolar. Antecesorul meu, pe care dta foarte bine-l cunosci, a funcționat 13 ani în această comună ca învățătoriu, — întrebați-l ce moștenire mi-a lăsat? Astăzi poftim dle delegat și consoți, și vedeți, că scoala v. a. cu scopul, ca pe viitoriu învățătorii să fie mai bine salariați, avem casă parochială și curățire pentru învățători. Cine le-a făcut acestea? Acela, asupra cărui-a aruncat dta cu tină. Pecat de Dumneșeu să ve fiă! — În astfel de mod voiți dta și consoții să promovați cauza comună și scolară?

Nu scii! — că Dumneșeu a dat omulii cuvântul, ca să-l întrebuințeze pentru răspunderea adevărului, ear nu ca organ al neadevărului.

Cel ce nu e sincer în espunerea lucrului, acela desonorează omenimea. Sinceritatea în espunerea ori-cărui obiect, este însușirea aceea nobilă, care face pe om să spună adevărul, și să nu-l ascundă nici odată cu scop ca să înșele pe ceilalți. Domnilor! creștinec — când a-ți scris acea corespondență — apărută în diarul „Gazeta Transilvaniei.“ Voiți să măturați gunoii de pe la ușile altora, și al dvoastre vi-l lăsați în casă. Dlor! onestitatea este cea virtute, care face pre om să vorbească despre ceilalți și să le facă totdeauna bine, să depărteze răul și să fie totdeauna dulce, indulgent și onest. Sub această condițiune doresc a ne întâlni totdeauna, ca crescătorii generațiunii viitoare.

Toma Frateșiu,
presbiter și învățător.

Ona Sibiului, 24 Iuliu 1884. Dle Redactor! Despre alegerea întregitoare a reprezentanței orașului nostru a-ți primit scirea îmbucurătoare, că majoritatea alegătorilor români, procedând solidară a și ales o majoritate română a reprezentanței.

Însă eri la alegerea oficanților orașului sub conducerea vicecomitelui Csato din Aiud, membri maghiari ai reprezentanței au făcut ce au voit, și au ales la toate posturile mari și mici numai maghiari, pentru că vicecomitele lu oamenii sei în comisiunea verificătoare din 22 Iuliu a aruncat afară în modul cel mai arbitrar și violent cinci membri ordinari și cinci suplenți dintră români.

Adecă tocmai câți a trebuit minorității maghiare ca să ajungă la majoritate în reprezentanță cu privilegiul alegerii funcționarilor.

Românii s'au purtat bărbătesce și numai decât au protestat contra acestei grozave violari a legii, declarând că funcționarii sînt octroați, și astfel vor face pre bassa legii toți pașii până la tron.

Indignațiunea poporului este profundă în fața acestor călcări de lege și de dreptate.

Însă eventualele urmări cad în răspunderea superiorilor șovinisti și brutali.

Atâta precum ști. Mai pre larg va urma, dimpreună cu toate protestele și recursurile românilor, pentru ca să judece lumea în cunoștință de cauză.

Ca caracteristic ve comunic încă, că Szócs, vestitul vice comite honorar al și mai renumitului comite suprem Wächter Frigyes, fu numit de cancelist la aceasta organizațiune din puterea vicecomitelui.

Te asecur, că întră astfel de impregiurări e greu, foarte greu a nu perde cumpetul. *Sincerus.*

Inscințare.

P. T. Domni membrii ai Asociației transilvanice române, cari au împrumutat cărți din biblioteca acestei Asociațiuni, sînt rugați ale inapoia cel mult până *Mercuri în 30 Iulie a. c. st. n.* Predarea se poate face în cancelaria Asociațiunii (strada morei Nr. 8) în zilele de Sâmbătă și Mercuri a. m. dela 11—12 oare.

Tot odată mi permit a avisa pe P. T. Domni membrii ai Asociației, că fiind acum lucrări de arangiarea bibliotecii finalisate, începînd cu 1-a Septembrie a. c. se vor pute scoate regulat cărți din bibliotecă spre folosire, pre lângă reversul obicnuit, de o cam dată, odată pe săptămână, anume Mercuri dela 4—5 oare d. a.

Sibiui în 23 Iulie 1884.

Dr. Ioan Crișanu, m. p.,
bibliotecarul Asociațiunii.

Varietăți.

* (Mulțămită publică). Cu mare plăcere aducem la cunoștința on. public, că apelul nostru pentru loteria în folosul scoalei reuniunii femeilor române din Sibiui a aflat sprigin încurajătoriu.

După căldurosul răspuns al damelor din Timișoara, care ne-au promis un ajutoriu însemnat, am printa în zilele acestea următoarele obiecte:

Dela d-na Constanța de Dunca-Schian: O casetă de majolică. O brășetă de carneol.

Dela D-ra Alma de Dunca-Schian inelul său.

Dela D-na Maria Hannia, un service de cafea cu lapte pentru 6 persoane. Un borcan pentru dulceață de zăhăru cu copera și de legată în argint de argint. O zăhăru de sticlă legată și o țiguită.

Esprimînd stimatelor dame pentru obiectele trimise cea mai călduroasă mulțămită, sperăm că o se ne dee On. public ocaziune de a continua cât de curînd lista aceasta.

Sibiui 25 Iuliu 1884.

Comitetul.

* (Avis). Avînd a regula cassa almanachului soc. acad. „România jună“ și a face o dare de samă în cestiunea aceasta, rogăm pe domniile colecțanți, cari mai au esemplare din almanach spre vîndare, să binevoiască a poa esemplarele sub adresa societății la cas dacă nu se mai pot vinde într'un timp mai scurt, pentru ca să luăm alte dispoziții în privința aceasta.

Pentru comitet:

A. Pop.

Emiliu Codru Dragoșianu,
președinte.

* (Țiariu nou). „Voința națională“ este titlul unui țiaru nou în România. Direcțiunea este pusă în mîna mai multor deputați liberali din fosta cameră.

I dorim vieață îndelungată și perseveranță în luptă, căci teren de luptă onestă și energioasă este cu prisosință.

* (Testament ciudat). În Mureș Oșorheiu murî în zilele acestea un librariu — Ion Schulz cu numele. Despre acest om s'a vorbit foarte puțin în viața lui, și s'a vorbit puțin căci om de omenie și lucrător fiind el, lumea n'avea ansă să se ocupe cu densul.

Pacnicul Schulz însă prin testament s'a îngrițit ca lumea să aibă ce vorbi despre el după moartea lui.

Și eată cum.

Schulz dispunea de o avere destul de însemnată, cam 8000 fl., a făcut decite testamant și a ținut că în treaga lui avere, a făcut moștenescă acel om pe care în întemplantare îl va chema Ion Schulz, locuesce în Ungaria, și toată viața lui s'a ecupat cu librăritul.

De se va întemplantare se mai esiste vre un librar cu numele acesta, și dacă el tot din întemplantare va fi și sêrcut, el va da mulțămite lui Dumneșeu, că s'a născut din părinți cu numele Schulz, va blagoslovi pre preotul, care a ținut „Ion să fie numele lui.“ În fine va da sârindariu pentru eternul repaos al acolora cari l'au băgat la această meserie, și va cărni din nas, pentru ce n'a putut murî mai de mult cel cu testamantul.

Însemnăm, ca să nu uităm că Schulz cel original a dispus, ca la problematicul cas de a nu se afla un al doilea Schulz Ioan și librariu, averea să se împartă la sêracii din orașul Mureș-Oșorheiu.

Fonetisti filologi din Sibiui dau cu socoteala că Schulz n'a fost nici jidan, nici grec, ci sau sêrb sau bulgar.

* (Crocodilul de dobitoc ciudat). Se întemplantare adese dice „Herodot“ ca crocodilul să stea cu gura căscată la soare, pe când câte o păserică-i intră în gură și se preumbă liniscită, fără ca îngrozitoria reptilă să se gândească a o închide. Naturalisti cari insoțiau pe generalul Bonaparte în Egipt, confirmară esactitatea celor ținute de „Herodot.“

Ei însă dedură și o explicațiune în această privință „Crocodilul, țin ei, n'are scobitură; paserea ce intră în gură i servă de scobitoare.“ O observare mai de aproape arată că paserea nu se mulțamesce numai de a mânca, mîncarea ce găsesce printre dinții crocodilului, dar îl scapă încă și de vermi ce se află în intru gurii. În fine nesce studii nouă arată ce sînt aceste vermi. Ei sînt un fel de lipitori avînd pe amîndouă părțile corpului un aparat branchial foarte ramificat și făcînd parte din grupul branchionilor, după cum arată o notă prezentată de domnul de Quatre Fages la academia de sciințe din Paris.

(Rectificare). Junimea studiosă din giurul Seliștei voesce a arangia în 15/27 Iulie a. c. o „Petrecere de vară“, a cărui venit curat îl destinașe fondului subreuniunii învățătorilor gr. oriet. din tractul Seliștei; impunînd însă domnul protopresbiter al tractului Seliștei Dr. Nicolau Maier acestei junimi unele condițiuni, care densa nu le pot implini, numita junime vine a aduce la cunoștința Onor. public cumcă eventualul venit curat rezultînd nu-l mai destinașă citatului fond învățătoresc — după cum spun și invitațiunile deja tipărite și împărțite — ci el se va întrebuința spre alte scopuri filantropice, cari se vor face On. public la timpul său cunoscut.

În numele junimei studiosă din giurul Seliștei.

Aureliu Millea,
arangieur prim.

„FURNICA“ cassă de economii societate pe acțiuni în Făgăraș.

Bilanțul cu 30 Iunie 1884.

Active.		fl.	cr.
Capital de acțiuni, rate restante		8,340.—	
Cassa în numerar		2,187.95	
Cambie escomptate		25,677.12	
Împrumuturi pe hipotecă		8,653.50	
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți		8,292.—	
Spese de fondare		704.74	
Mobiliariu		394.08	
		fl. 54,252.39	
Passive.		fl.	cr.
Capital de acțiuni		30,000.—	
Depuneri pentru fructificare		21,657.66	
Creditori		255.32	
Saldo		2,339.41	
		fl. 54,252.39	

Făgăraș, în 30 Iunie 1884.

Alesandru Micu m. p., Ioan Roman m. p., August Cepeș m. p.,
președinte. comisariu de și diriginte. comptabil.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Iuliu n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.15	122.—
Sorți de fondarea Tisei	114.70	115.—
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Galbin	5.75	5.75
Napoleon	9.67	9.66
London (pe polița de trei luni)	121.75	121.85

Nr. 265.

[779] 1-3.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate din protopresbiteratul Abrudului se deschide concurs până la 4 August a. c.

1. Bucium-Cerb, cu salariu anual de 200 fl. plătit în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul scoalei, o grădină a scoalei și lemnele necesare.
2. Bucium-Muntariu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
3. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
4. Valea-dosului, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir și lemne.
5. Presaca, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
6. Trêmpoele, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne.
7. Galațiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
8. Feneșiu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa acestea posturi, au de a-și instrui petițiunile, conform prescripțiilor legii din vigoare, constatând și cunoștința limbei maghiare.

Petițiunile sînt de a se subșterne scrisului până la termenul mai susindicat. Abrud în 29 Iunie 1884.

Comitetele parohiale concernente în conștelegere cu

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 238.

[778] 1-3

Concurs.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. din comunele mai jos seminate, din protopresbiteratul Devei, se deschide concurs cu termen până la 10 August st. v. a. c.

1. Deva, cu salariu anual de 300 fl. și prospect a se urca pe viitoriu la 350 fl., cuartir în edificiul scoalei și 24 metri de lemne, din cari se va încălzi și scoala. — Prelungă calificativul egală, vor fi preferați cei mai decsteri în cunoștința tipicului și a cântărilor bisericesti, pentru care vor usua și accidentările stolari circa 50 fl. la an.

2. Sântandreg, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și 2 stâng. cubici de lemne.

3. Beșan, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

4. Têmpa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și 2 stâng. lemne.

5. Batiz, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și 2 stâng. de lemne.

6. Nandru-Vale, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

7. Chergeș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

8. Bătrâna, cu salariu anual de 100 fl., 54 măsuri mari de bucate, cuartir și lemne.

9. Josani, cu salariu anual de 150 fl. computate și naturalele, cuartir și lemne.

10. Muncelu-mare, cu salariu anual de 150 fl. computate și naturalele, cuartir și lemne.

11. Biscaria, salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

12. Găunoasa, cu salariu anual de 150 fl., computate și naturalele, cuartir lemne.

13. Cerbel, salariu anual de 150 fl. computate și naturalele, cuartir și lemne.

14. Gelese, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Suplicele de concurs instruite în sensul legilor în vigoare, sînt a se așterne subșternatului oficiu protopresbiteral până la termenul de mai sus.

Deva, la 4 Iuliu 1884.

Pentru comitetele parohiale, oficiul protopresbiteral gr. or. al Devei.

Ioan Papiu,
ppresbiter.

Nr. 462.

[766] 2-3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci, devenite vacante la scoalele populare-confesionale în comunele mai jos însemnate, se deschide concurs cu termenul până la 15 August st. v.

1. În parochia Mureș Cuiesd cu salariu anual de 200 fl., în 4 rate egale, solvind anticipando, cuartir în edificiul scoalei și lemnele trebuincioase de încălzit; —

2. În parochia Luieriu cu salariu anual în bani 100 fl., solvind în 4 rate anuale, folosirea cimiteriului din sus, a grădinei scolari și a 1 juger pământ de pășunat preșuite în 50 fl. și cuartir în edificiul scoalei;

3. În parochia Idicel a) la scoala I. (din sat) cu salariu anual de 150 fl. solvind în 4 rate anuale, cuartir în edificiul scoalei și doi stângini de lemne pe picioare, b) la scoala a II. (din Idicel pădure) cu salariu anual de 150 fl. cuartir în edificiul scoalei și 2 stângini de lemne pe picioare.

4. În parochia Jabenita cu salariu anual de 150 fl. solvind în 4 rate anuale și cuartir în edificiul scoalei.

5. În filia Poleți cu salariu anual 100 fl. în 4 rate anuale, 10 terdele cucuruz sfărmit (à 16 cupe), lemnele trebuincioase de focărit și cuartir în edificiul scoalei.

6. În parochia Meșterhaza cu salariu anual de 200 fl. solvind în 4 rate anuale, lemnele trebuincioase și cuartir în edificiul scoalei. — Salariile acestea se plătesc din reparațiune pe singuraticii capi de familie.

7. În parochia G. Hodac cu salariu anual de 200 fl. solvind în 4 rate egale din fondul scoalei. Învățătorul va pute ocupa în mod provisorie și postul cantoral — care-i aduce la 50 fl. v. a. pe an.

Petenții vor a-și subșterne suplicele concursuali instruite în sensul legilor vigente și documentându-se și acea, că posed examenul din limba maghiară — la subșteritul în Idicel, posta ultimă Reghinul săsese.

În suplicele concursuali va fi a se aminti și împregiurarea: dacă respectivul a mai încurcat la vre-un post învățătoresc și în care tract protopresbiteral?

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel 1 Iuliu 1884.

În conștelegere cu respectivele comitete parohiale:

Galaction Șagău,
protopresbiter.

Nr. 308

[770] 2-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la scoalele profesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune, se deschide concurs cu termen până la 15 August st. v.

1. Gârbova, salariu anual de 200 fl. v. a. grădină de legumi și pomi în mărime de 50 $\square$, cuartir natural în edificiul scoalei și 4 orgii lemne de foc din cari e a se încălzi și scoala.

2. Mercurea, salariu anual de 200 fl. v. a. și 4 orgii lemne de foc, din cari e a se încălzi și scoala.

Concurenții și vor îndrepta cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Mercurii în Mercurea, în termenul prefapt însemnând locul ubicațiunii și al postei ultime.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurii.

Mercurea la 27 Iunie 1884.

Ioan Droc,
protopresbiter.

Nr. 636-651.

[771] 2-3

CONCURS

Se deschide concurs pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din protopresbiteratul Sibiiului în următoarele parohii:

1. Gușterița, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Ocna-inferioară, cu salariu anual 200 fl., cuartir, lemne de foc și sarea necesară.

3. Ocna-superioară, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Turnișor, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Mohu, salariu anual 200 fl.

6. Tălmăcel, un post cu salariu 200 fl., altul cu 150 fl., cuartir, și câte 4 orgii de lemne, cu adausir că după trei ani de serviciu salariile cresc cu câte 50 fl. anuali.

7. Cristian, cu salariu anual 300 fl., și 4 orgii de lemne.

8. Șelimbăr, cu salariu anual 155 fl., din cari 50 din aloziul comunal, 50 fl. dela popor, ear 55 fl., în naturalii, cuartir și lemne. Învățătorul are să poarte și sarcina de cantor.

9. Loamneș, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

10. Mândra, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

11. Vurpăr, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

12. Veseud, cu salariu anual 140 fl., cuartir și lemne de foc.

13. Bungard (învățătoriu adiunct) salariu anual 120 fl., cuartir și 2 orgii de lemne.

14. Roșia, cu salariu anual 110 fl., cuartir și lemne de foc. Învățătorul e dator a ține strana la s. liturgie.

15. Sadu (învățătoriu dirigent), salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Dela învățătoriu să cere se propună limbele maghiară și germană.

16. Poplaca (învățătoriu dirigent), salariu anual 300 fl., cuartir și lemne.

Reflectanții au a-și înainta concursulele instruite în regulă până în 15 August st. v. a. c. la adresa subșternatului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiu.

Sibiiu, 28 Iunie 1884.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 1521-1884.

[780] 4-3

Licitatiune.

Alimentarea bolnavilor din institutul reg. ung. de alienați din Sibiiu, a personalului de servitori așezați lângă acestia și a celor îndreptățiți la ea se va oferi pe baza ofertelor în scris înaintate până la **12 August, 12 oare la ameați pe timpul dela 1 Ianuarie 1885 până la sfârșitul lui Decembrie 1887.**

Lista de bucate și condițiunile de licitațiune se pot vedea în „Budapesti Közlöny“, Nr. 167 a. c.

Sibiiu, 21 Iuliu, 1884.

Directorul

Dr. Szabó István.

MORBURI SECRETE

le vindec pe baza esperiențelor celor mai noue științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 36

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Perseci din Italia,

de soiul cel mai fin,
culese proaspete de pe pom în
toată ziua cu . . . . . fl. 2.90

dtto Perseci de pe insula
ionică Corfu cu . . . . . fl. 3.50

pentru o corfă de 5 kilo și fără porto, libere
de vamă la [759] 7-12

N. Salvari—Triest.

Dela sfârșitul lui Iulie începând se
afli și **struguri frumoși și proaspeți** cu 2 fl.

Esaminați și păstrați ce e bun.

Preparate în **mii de felii** dovedite și probate prin documente dela autorități medicale și folosite cu bun succes de mulți privați:

Sucul de mușchi al Drului Miller are un efect neașteptat la tuse, răgușală, durere de gât, la flegmă, la tuberculoză, peste tot la toate atacurile organelor de respirațiune. În borcane pentru copii și oameni mari. Prețul pentru un borcan 50 cr.

Balsamul preservativ al Drului Miller contra convulsiunilor. Acest balsam se recomandă pentru durerile și convulsiunile de stomach, pentru catar de stomach, ruptură, diaree și umflătură; la colică succesul este aproape momentan. Mai departe se recomandă după toate morburile, cari au durat mai mult, pentru că promovează în mod esențial mistuirea. Acest excelent remediu se nu lipsească din nici o casă fărâncască. Prețul pentru 1/2 Flacon 1 fl. 50 cr., pentru 1/2 Flacon 80 cr.

Venus-Cream al Drului Miller neîntrecut în efectul său la petele, ce es vara pe pele, la înroșire, peste tot la ori-ce necurățire a feței. Succesul e sigur după o întrebuințare regulată. Prețul unui borcan elegant de lemn 2 fl.

Cream-Vaselin aurii al Drului Miller, mediul cel mai excelent de a-și face în scurt timp mâinile albe, delicate și moi. Și pentru colorarea feței încă e de recomandat. În borcane de sticlă à 80 cr.

Balsamul Drului Miller pentru ochi de găină, un remdiu foarte bun pentru ochi de găină, negoi, degerături și îngroșeri de piele. Prețul unei sticle cuprinse într-o cutie împreună cu espunerea modului de întrebuințare și un penel 60 cr. [706] 15-17

În Sibiiu se pot căpața numai la F. A. Reissenberger; în Arad la Tonnes & Comp.; în Buda-Pesta la L. Edesky; în Bucuresci la F. Brus, farmacist; în Viena la Filip Neustein, farmacist; se mai poate căpața afară de aceea în toate farmaciile și băcăniile mai mari din Ungaria și Transilvania, precum și la depositul central de expediție, J. de Miller, farmacist, Brașov. (Transilvania).

Infallibil.

Retrimitem banii
primiți tuturor acelor,
cari nu va avè
efect

„Roborantium“

(mijloc de a cresce barba).

El lucră cu același efect la căpățina goală (plesugie) la căderea părului, formarea petelor și la încăruntire.

După întrebuințare mai deasă garantăm succesul. Expediția în sticle originale cu fl. 1.50, la sticle de probă fl. 1 prin J. Grolich în Brünn.

„Roborantium“ s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la slăbiciunea memoriei și la durere de cap.

Deposit principal în Transilvania: pentru Sibiiu: numai la băcănia C. Burgarsky. Bucuresci: Rud. Schmettau, farmacist de curte. Budapesta: Neruda Nándor, Hatvanergasse 10.

Caransebeș: M. Vlad, farmacist. Lugos: L. Vértes, farmacist. Timișoara: Stefan Tárcaș, farmacist. Verșet: Sebastian Strach, farmacist.

Tot acolo se afli:

„Eau de Hébé“ alifie orientale se țuă din care se nasce frăgeție, forme frumoase și albe la trup, depărtează petele de piele și de vârsat. — Prețul 85 cr. [743] 16

„Bouquet du Serail de Grolich.“

parfum de basmau pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuința și ca presente. Prețul fl. 1.50.

Nu este înșelătorie.